

ΠΑΤΡΙΚΗ ΚΑΡΔΙΑ

Α'.

Μέσω εὐδένδρων κοιλάδων ἐπὶ τῆς κλιτύος λοφίσκου, ἔνθα ἔπλεκεν ἀειθαλὲς ἔαρ τὴν ἀνθεμόεσσαν φωλεάν του, ἀοιδὸς εὐδαίμων διεβίου εἰρηνικῶς. Ἐκεῖ οἱ Ζέφυροι, φιλίως πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῆς γελώσης πετῶντες, ἐπέρραινον ἐπὶ τὸ εὐρὺ μέτωπόν του τοὺς καλλιλαμπεῖς ἀδάμαντας τῆς αὐγερινῆς δρόσου διὰ τῶν γαλανολεύκων πτερύγων των. Ἐκεῖ ἡ παραδείσιος κόρη τῆς αἴγλης, ἡ Μοῦσα, ἀπὸ χρυσῶν νεφελῶν κατερχομένη, κατηύγαζε τὸ ὄρος διὰ τῶν λαμπρῶν τῆς μορφῆς της ἀκτίνων, ἐν ᾧ δ' ἐπ' αὐτοῦ ὑπὸ τὸ βῆμα τοῦ νεφελοπλάστου ποδὸς της ἐφύοντο δάφναι καὶ κρίνα, ὁ ζεῖδωρος αὐτῆς σπινθήρ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ εὐκόμου νεανίου εἰσδύων, ἐκίνει τὰ μελιτώδη αὐτοῦ χεῖλη εἰς ἡδυάλους ψαλμούς.

Ἐψαλλε γηθοσύνως ὁ ἀοιδὸς ὁ εὐδαίμων καὶ ζωὴ του ἦτο τὸ ἄσμά του. Ἐτρύφα ἀγνῶς μέσω τῆς θαλλούσης φύσεως ἐκείνης, τὴν δὲ ἀργυρᾶν αὐτοῦ λύραν, ἐφ' ἧς ἡ δροσόχειρος Μοῦσα εἶχεν εὐεργετικῶς ἐπιπνεύσει, δὲν θ' ἀντήλλασσεν οὐδ' ἀντὶ θησαυρῶν χρυσοῦ ὀγκωδιστέρων ἢ τὸ ἐφ' οὗ διεβίου καλλίχλοον βουνόν, οὐδ' ἀντὶ πορφύρας καὶ θρόνου βασιλικοῦ. Ποθεῖ ποτε τὸν δαμασίφρονα χρυσὸν καὶ τὰ δαμαντόστιλπνα πλούτη ὁ ἄγγελος ὁ εἰς τοὺς χρυसानθεῖς τοῦ αἰθέρος λειμῶνας διαβιῶν μακκρίως ; ποθεῖ κλωβὸν χρυσοῦν καὶ μαργαρώδη τὸ λάλον τοῦ δάσους πτηνόν ;

Ἀλλ' ἡ Μοῖρα, βλοσυρὸν βλέμμα ἐπ' αὐτοῦ ἀτενίσασα, ἐφθόνησε τὸ ἀγνόν του χάρμα, καὶ ὥσπερ λέων ἀπηνῆς κατ' αὐτοῦ βρυχωμένη, κατῆλθε γοργῇ ὡς σφοδρὸς κηταρράκτης τὸ χιονοκόρυφον ὄρος, ἐφ' οὗ ἀφανῶς ἐδρεύουσα κατασκοπεύει τὸν βίον τῶν δυστήνων βροτῶν.

Εὐρεν αὐτὸν ἡ ἀνηλεὲς ἐγγὺς κρυσταλλώδους πηγῆς κατοπτρίζουσης τὰ νέφη, ἐν ἧ χρυσόκερως ἔλαφοι ἔπινον ὕδωρ καὶ κλίνουσαι γλαφυρῶς ἡ ῥοδῇ καὶ ἡ εὐσκίῳ πίτυς ἐδροσοβόλουν τοὺς κλάδους των. Ἡτένιζε γηθοσύνως ὁ ἀφελὴς μεῖραξ τὰ μακρὰν μειδιῶντα ἡλιόχρυσα πελάγη καὶ εἰς ἔκτασιν ἱερὰν πρὸ τοῦ γλαυκοῦ ἀχανοῦς περιπίπτων, οὐδὲ κἄν προεῖδε τὴν ἐχθρὰν θεότητα, ἧς, κυματίζοντες ὑπὸ τὰς αὔρας, οἱ βα-

θυμέλανες πέπλοι ἐκηλίδουν τὴν γελόεσσαν τοῦ τοπείου αἵγλην διὰ τῆς ζοφερᾶς χροιάς των, ὡς τετανυσμένα· γιγάντειοι ἀπαισίου κόρακος πτέρυγες.

Μόνον δὲ ὅτ' ἐπέθηκε τὸ φᾶσμα ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ τὴν σκελετώδη του χεῖρα, ἠνώρθωσεν ἐν ἐκπλήξει τὴν κεφαλὴν. Οὕτω φεῦ ! συνήθως ἀτενίζομεν μειδιῶντες τὸ μέλλον εἰς ὀνείρων πλείοντες χρυσᾶ πελάγη, ἐν ᾧ λάβρον πρὸς ἡμᾶς προβαίνει τὸ μελανόπεπλον φᾶσμα τῆς συμφορᾶς.

— Ἐπὶ πολὺν χρόνον, τῷ εἶπεν, ἐβίωσας ἐν τῷ κόσμῳ εὐδαίμων, ἀπερίγραπτος δὲ νόμος μεταβολῆς τῶν ἀνθρωπίνων ἔγκειται ἀπ' αἰώνων εἰς χεῖράς μου· καὶ ἤδη ἐν τῇ ἀεννάῳ ἐπὶ τὸν κόσμον περιτροπῇ τοῦ ὀξυδερκοῦς βλέμματός μου, τὴν χλοερὰν σου κρύπτῃν ἰδοῦσα, ἦλθον ἐν' ἀρπάσῳ ἐκεῖνο, ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν ἀμείωτον τέως χαρὰν σου, τὴν λάλῳ λύραν σου.

Ὡχρὸς ὡς νεκράνθεμον ἀνύδρως ἐπὶ τάφου θάλλον ὁ τάλας ἠνῶσε τὰς χεῖρας γονυπετῶν πρὸ τῆς ἀγρίας θεαίνης, ἀσπαζόμενος ἱκετικῶς τοὺς νυκτοβαφεῖς αὐτῆς πέπλους, ὡς πῖπτον καταφιλεῖ τοὺς πόδας τοῦ ἀστερογείτονος ἀκταίου βράχου τὸ φῦκος τὸ ταπεινόν.

— Ἀρπασόν μοι πᾶν ἄλλο, θεὰ ὀργίλη, ἀνέκραξε στεναζών, ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ ! τὴν λύραν μου μὴ !

Πλὴν μάτην ! ἄκαμπτος ὡς ὁ βράχος ἢ ἀδυσώπητος ἐκείνη.

— Καὶ τί ἄλλο σὺ κατέχεις ; ἠρώτησεν εἰρωνικῶς μειδιῶσα· δὲν ἔχεις πλούτου καλλιχρυσον ὄλβον, οὐδὲ καλλιμάρμακρον μέλαθρον, ὅπως ἄρδην αὐτὸ ἀνατρέπουσα διὰ μιᾶς μόνης βολῆς τῆς πανσθενοῦς χειρός μου, ὡς συνήθως πράττω, σὲ ῥίψω τὴν ἐπισῶσαν ἄστεγον ἐπαίτην ἀνὰ τὰς εὐρείας ὁδοὺς. Γυμνήτης σὺ, ἀλλὰ γυμνήτης εὐδαίμων, οὐ ἡ ἀμιγῆς χαρὰ, παντὸς ἄλλου θνητοῦ τὴν ἐπιτυχίαν ὑπερβαίνουσα, ἰδιαζόντως μὲ σκανδαλίζει, δύο τινὰ μόνον κέκτησαι, τὴν λύραν καὶ τὸ ὄμμα δι' οὗ εἰς τῆς φύσεως τὰ κάλλη τρυφᾷ· σοὶ δωροῦμαι τὸ πρῶτον, ἂν στέρξης νὰ στερηθῇς τοῦ δευτέρου.

ὦ ! πόσον θερμῶς ἀγαπᾷ τὴν θεόδοτον λύραν ὁ ποιητής ! πρὸς αὐτὴν ὑπάρχει συνδεδεμένη στενῶς ἡ ἐνθους ψυχὴ του, ὡς ἡ Ἀμαδρυὰς πρὸς τὴν δρυῖν, τὴν καλλίσκιον στέγην της.

— Γένοιτο !.. ἀνέκραξεν ἐπὶ στιγμὴν μόνον διστάσας ὁ ἀοιδός, καὶ μαργαρόστιλπνον δάκρυ πεσὼν ἀπὸ τῶν ὠχρῶν του βλεφάρων, ἐκυλίσθη ἐπὶ τὰ ἄβρα τῆς χλόης ἀνθύλλια· ἡ χλόη ὑπὸ τὸ πῦρ αὐτοῦ ἐμαράνθη, ἀλλὰ δὲν ἐμαλάχθη, οἴμοι ! τῆς Μοίρας ἡ ἀγρία ψυχὴ.

Καὶ τῷ ἀφῆρεσε τὴν ὄρασιν,

Ἐκτοτε δὲν ἐκόσμησε πλέον τὴν σφριγηλὴν κόμην του ἢ μύρτος καὶ τὸ ῥόδον, ἀλλὰ πενθίμου ἰτέας κλάδον ἐστεμμένος, ἔψαλλε καθήμενος ὑπὸ πτελέαν ὑψιτενῇ.

ὦ τῆς πικρᾶς, ὦ τῆς σκληρᾶς μου Μοῖρας !
τοῦ ταρταρείου ζόφου ἀδελφός,
ἐρημολάλος θρηνηδὸς Θαμύρας
δὲν βλέπω πλέον τῆς αὐγῆς τὸ φῶς.

Ἄς μὲ θρηνῇ ἐπὶ πρασίνων κλάδων
ἢ ἀηδῶν λαλοῦσα θλιβερώς !
ἄς μὲ φιλῇ τῶν ἀφελῶν Δρυάδων
ὁ λευκοχίτων εὐμειδὴς χορός !

Μ' ἀνθοστεφές ὁπότεν φθάνῃ ἄρμα
χρυσῆς εὐδίας θέαινα ξανθή,
καὶ γλυκερὸν μυστηριῶδες χάρμα
ἐπὶ τὴν φύσιν τὴν χλωρὰν ἀνθῇ,

Τί πρὸς ἐμὲ εἰάν ἐγγύς εὐώδης
ἢ μαργαρόδροσος γέλᾳ ῥοδῇ ;
τί πρὸς ἐμὲ ἂν Φοῖβη ἀργυρώδης
τὴν νύκτα στέφῃ μ' αἰγλὴν εὐμειδῇ ;

Τί ἂν χρυσοῦς ἐπανατέλλῃ Φοῖβος,
ἂν σαπφειρώδης πόντος σελαγῇ ;
φεῦ ! δι' ἐμὲ τοῦ βίου εἶν' ἢ τρίβος
ἄλυτος ζόφος καὶ ταρτάρου γῇ !

Θνητέ, φθονῶν τὴν λάμπουσαν πορφύραν,
θνητέ, ποθῶν τὰ πλούτη τάργυρά !
πτωχέ, ἄρας τοξεύων εἰς τὴν Μοῖραν
ὅτι σκληρῶς ἀεὶ σὲ παρορᾷ,

Εὐφῆμει, ὦ ! τὸ βλάσφημόν σου στόμα
ὑπ' εὐλαβοῦς ἄς σφραγισθῇ σιγῆς !
Ἄν διὰ θρήνους μόνον ἔχῃς τῆμα,
πάλιν εὐδαίμων εἶσαι ἐπὶ γῆς !

B' .

Ὁ θυελλόπτερος πανδαμάτωρ ὁ δι' ἀγρίας πνοῆς μαραίνων τῆς χαρᾶς ἡμῶν τὰ ῥόδα, μαραίνει ὁμοίως καὶ τὰς ζοφεράς ἰτέας τῆς θλίψεως, καθιστῶν δυνατὴν οὕτω τὴν νέαν ὑπὲρ αὐτὰς ἀναβλάστησιν ἀνθέων φαιδρῶν. Ἐτη τινὰ παρῆλθον καὶ ὁ ἀνδρωθεὶς ἤδη νεανίας ψάλτης

τῶν λαιμώνων εὔρε παρὰ μυθίαν τῆς μοιραίας αὐτοῦ συμφοράς· εὔρε παρὰ μυθίαν ἐπὶ τῶν χορδῶν τῆς προσφιλοῦς αὐτοῦ λύρας, ἄθρ᾽ δὲ παρθένος ῥοδόμορφος καὶ γλυκεῖα ὡς Ὀρειᾶς τοῦ βίου αὐτοῦ συνεμερίσθη, καὶ ἤδη ἐπὶ τῆς στέγης τοῦ λευκοτειχοῦς αὐτῶν οἰκίσκου, ἐν ᾧ οὐχὶ ἀπὸ χρυσῶν κυλίκων, ἀλλ' ἀπὸ ἀφελοῦς ποιμενικοῦ κισσοβίου ἀντλοῦσι νέκταρ εὐδαιμονίας, γλαφυρῶς πεπλεγμένος κισσὸς καὶ ῥοδῇ συμβολοποιοῦσι τὴν ἄρρηκτον αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Ὑμεναίου συνένωσιν. Ἄλλ' ἡ κορωνίς τῆς εὐδαιμονίας αὐτῶν εἶνε τὸ γλυκὺ καὶ ὡς ὁ Φοῖβος χρυσόκομον τέκνον των, ὅπερ τερετίζει χαρὰν ἐν τῷ οἴκῳ, ὅτε παῖζον πλαταγεῖ τὰς χεῖρας ἐρεῖδον τὴν κεφαλὴν εἰς τοὺς μαρμωρῶδεις κόλπους τῆς εὐπέπλου μητρός.

Γ'.

Ἄλλ' ἐπέρριψε πάλιν ἐπὶ τοῦ παρηγορηθέντος δυστυχοῦς τὸ λάβρον βλέμμα ἡ Μοῖρα, καὶ κατῆλθεν ὑπὸ τοῦ ὑπερμήκους ὅρους αὐτῆς, ὅπως τῷ ἀφαιρέσει καὶ πρὸς τὸν ἀδελφόν της θάνατον παραδώσει τὸ πολυφίλητον τέκνον του.

Γονυπετῆς ὁ τάλας καὶ ὠχρότερος νεκρικῶν βρυκολάκων, πρὸς αὐτὴν ἐδεήθη, ἀλλὰ μάτην τὰ φλογώδη δάκρυά του ῥέοντα ἔτηξαν τοὺς ἀναισθητοὺς χάλικας τοῦ ἐδάφους· οὐδόλως ὑπ' αὐτῶν ἐμαλάχθη ἡ χαλυβδίνη τῆς θεαίνης ψυχῆ.

— Μόνον ἂν ἀντ' αὐτοῦ μοὶ δώσης τὴν λύραν σου, στέργω, τῷ εἶπεν ἀπαθῶς αὐτὸν ἀτενίζουσα.

ὦ σκληρὰ ἐνδόμυχος πάλῃ δύο ἐρώτων ἐπίσης ἡδέων, ἐπίσης ἀγνῶν! ὦ στιγμὴ ἱερᾶς ὀδύνης, ἧς ἡ θεὰ θὰ συνεκίνηει καὶ τῶν βουνῶν τὸν αἰμοδιψῆ λύκον, καὶ τῶν δρυμῶν τὸν βροντόφωνον λέοντα!

— Γένοιτο! ἀνέκραξε τρέμων ὁ τάλας ὡς κλῶν ῥαπιζόμενος ὑπ' ἀνέμου σφοδροῦ· χαίρετε, εὐανθεῖς γενέθλιοί μου κοιλάδες, χαίρετε, εὐσκια ἄλση καὶ εὐυδροί μου λοφίσκοι, ὧν τὰ κάλλη διετέλουν ἀνεξιτήλως ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐξωγραφημένα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀλύτῳ τῆς τυφλότητός μου νυκτί! δὲν θὰ σᾶς ψάλλῃ ἐφεξῆς γηθοπύνως ἡ ἀργυρᾶ μου λύρα, ἧς στεροῦμαι ὅπως σώσω τὸ τέκνον μου. ὦ λιγυρὰ καὶ εὐδρεσὸς μου πτελέα! δὲν θὰ θωπεύσης πλέον, ῥιπιζομένη ὑπὸ τῶν Ζεφύρων, διὰ τῶν εὐφύλλων σου κλῶνων τὸ μέτωπόν μου ὑπὸ τὴν στέγην σου καθημένου, διότι δίδων τὴν λύραν μου τὴν καρδίαν μου δίδω, καὶ δὲν θὰ ἐπιζήσω τῆς στερήσεώς της, ὡς δὲν ἐπιζῇ τῆς δρυὸς αὐτῆς τῆς φιλτάτης ἡ δασόβιος Ἀμαδρυάς!

Καὶ τὸ ὕστατον φιλῶν περιπαθῶς τὴν ἀργυρᾶν αὐτοῦ λύραν, μει-

διάμα δὲ δακρυομιγῆς πρὸς τὸ τέκνον αὐτοῦ ἀπευθύνων ἔβαλεν ἄρρητον στόνον, ὃν ἀντεβόησε θρηνοῦσα σκιώδης τῶν κοιλάδων ἡχώ.

Τότε σφοδρὸν καὶ παλμῶδες ἄλγος συνεκίνησε μυστηριωδῶς τὴν ἄψυχον φύσιν· αἱ πίτυες τῆς κοιλάδος διεσεύσθησαν ῥιγοῦσαι, ἐστένανζαν τοῦ ὄρους οἱ ἄλλοι βράχοι καὶ ὁ ποταμὸς ὁ εὐφλοίσβως κυλινδούμενος ἐγγὺς τῶν ἀνέστειλεν αἰφνιδίως τὰργυρορρέοντα ῥεῖθρά του· βαθύπενος δὲ τῆς ὅλης φύσεως στοναχὴ πρὸς τὸν οὐρανὸν ὑψουμένη ἀντελάλησεν εἰς τοὺς εὐρεῖς αὐτοῦ θόλους τὸ πανσθενὲς τῆς πατρικῆς στοργῆς μεγαλεῖον, τὸ θλιβερόν ὕψος τῆς θυσίας τῆς εὐγενοῦς καὶ δυστήνου ἐκείνης ψυχῆς. Τότε τὸ πρῶτον ἡσθάνθη συμπαθείας παλμούς ἡ ἄτεγκτος καρδίᾳ τῆς βλοσυρώπιδος θεαίνης, ἥτις χαριζομένη τὸ τέκνον εἰς τὸν πατέρα καὶ διὰ τῆς ἄκρας τῆς ζοφεροῦ αὐτῆς πέπλου λαθραῖον σπογγίζουσα δάκρυ, ἔστρεψε σιγηλῶς τὰ νῶτα, ὥπως ἀναλάβῃ τὴν μακρὰν καὶ ἀνάντη πορείαν της.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Κορνηλία Α. Πρεβεζιώτου

ΠΕΡΙ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ*

Χάριν τῆς Γλυκέρας ὁ Ἄρπαλος ἔστειλεν εἰς τὰς Ἀθήνας μέγα φορτίον οἴνου, πρὸς ἀμοιβὴν τοῦ ὁποίου ἐπολιτογραφήθη καὶ ἐτιμήθη μεγάλως ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων· τόση ἦτο ἡ πενία τοῦ Ἀττικοῦ λαοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τόσον εἶχε καταπέσῃ τὸ παλαιόν του φρόνημα! Τὴν δεινὴν δὲ ταύτην ἀπορίαν καὶ τὴν εὐτέλειαν τῶν τότε Ἀθηναίων, ὡς καὶ τὴν δωρεὰν τοῦ Ἀρπάλου καὶ τὰς τιμὰς τῆς Γλυκέρας, ἔσκωψεν εὐφυῶς ἡ κωμῳδία Ἀγνὴ ἡ διδαχθεῖσα παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ὑδάσπου ἐνώπιον τοῦ νικηφόρου στρατοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ ἥς ποιητῆς ὑπὸ τινων μὲν λέγεται ὁ Πύθων, ὑπ' ἄλλων δὲ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς. Τῆς κωμῳδίας ταύτης ὀλίγους τινὰς στίχους διέσωπεν ἡμῖν ὁ Ἀθήνχιος, ἀλλὰ τὸ κείμενον εἶναι λίαν ἐφθαρμένον, οὐδ' ἴσχυσαν νὰ τὸ δια φωτίσουν αἱ εὐφυεῖς εἰκασίαι τοῦ Κασαυδῶνος, τοῦ Egger καὶ τοῦ Guizot. Ὁ Μένανδρος δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ δώσῃ εἰς τὴν

* Συνέχεια, ἐκ τοῦ προηγουμένου φυλλαδίου.